

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w po-
łudnie i o godzinie 6-tej
wieczorem.

PRENUMERATA wynosi
w Krakowie: miesię-
cznie 2 kor., kwartalnie
kor. 6, za jednorazowe
zamówienie do domu do-
płatę się 40 hal., za dwa-
rasowe 60 hal.

Na prowincji: miesię-
cznie kor. 2 hal. 70, kwar-
talnie kor. 8. W państwie
niemieckim kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za
wrazową wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu 40 hal.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1890 przez JOZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Ochotni prenumerata na
wydanie wiecz. wynosi
miesięcznie w mieście
z odnośnictwem do domu
koronę.

Numer połudn. 10 hal. w ie-
czorny 4 hal. Liście pie-
niężne przekazywać na prenu-
meratę i inseraty, franco
do Administracji „Głosu
Narodu”. — Prenumeratę
oprócz upoważnionych a-
gencji przyjmuje każdy
urząd pocztowy w obrębie
monarchii w państwie
niemieckim. Składowe

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowym „Głosu Narodu”, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 05
Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal. skład tabelaryczny, listowy, od wiersza 30 hal. za pierwszy raz
każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokolowski, Pasaż
Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukes, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schlerer, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos. w Budapeszcie
J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trevis, F. Jones & Cie.

Nr. 121.

Kraków, czwartek 12 marca 1908 r.

Rok XVI.

Baczność!

Na pierwszą wiadomość o pruskim proje-
kcie wywłaszczenia, społeczeństwo polskie za-
równo w Galicji, jak w zaborze rosyjskim, od-
powiedziało potężnym odruchem oburzenia.
W Krakowie i innych miastach galicyjskich
urządzono szereg wieców protestujących i rzu-
cono hasło „precz z towarem pruskim”. Dziś
barbarzyńska ustawa o wywłaszczeniu stała
się już faktem, dotychczas jednak nie słychać,
aby te gorące protesty społeczeństwa polskie-
go zamieniły się w realną formę czynu. Prze-
ciwnie, podjęta z takim zapalem i tak hałaśli-
wie akcja przeciw Prusactwu niemal zupełnie
przycichła. Nietylko nie podjęto dotychczas
żadnej planowej, prowadzonej przez sfery prze-
mysłowo-handlowe akcji, bez czego idea bojkotu
nie może być urzeczywistniona, ale na-
wet i sam zapal w tym kierunku znacznie
stracił na swej sile. Skończyły się wiece, skoń-
czyły się narady, skończyły się platoniczne
objawy oburzenia i protestu przeciw gwałtom
pruskim... Dla sprawy bojkotu nie tylko nie
nie zrobiliśmy, ale i przestaliśmy o nim mō-
wić. Jest to fakt nad wyraz smutny. Czyżby
istotnie tak niedawne potoki oburzenia, tak
niedawno rozbrzmiewające na wszystkich zie-
miach polskich hasło bojkotu towarów prus-
kich miały być tylko słomianym ogniem? Czyż
by znów powtórzyć się miało to, co było po
Wrześniu: „Z dużej chmury mały deszcz” —
mowa nasza kompromitacja i nowy tryumf
Prusactwa? To niebezpieczeństwo trzeba so-
bie uprzytomnić tem bardziej, że już pod je-
dnym względem ponieśliśmy porażkę. Równole-
gle z bojkotem towarów pruskich rzucono
niebacznie inne hasło: nie damy Prusakom
robotnika polskiego. I cóż się stało? Pruscy
obszarnicy, w obawie urzeczywistnienia tej
groźby, postarali się o inne źródła siły robo-
czej, a nasi robotnicy, jak zwykle, powędro-
wali masami „na saksy”. I oto teraz tłumy
tych biedaków, którzy wydali ostatni grosz na
podróż, wracają z powrotem do kraju, nie mo-
gąc znaleźć pracy. Całe rzesze polskich ro-
botników przymierają głodem w Mysłowicach,
i Oświęcimiu czekając zmiłowania... pruskiego
A Prusak wybiera z tych tłumów tylko naj-
zdrowszych, najsilniejszych ludzi i śmieje się w
kulał z polskich groźb! Czyż to nie okropna
sytuacja.

To niepowodzenie jednak powinno być
dla nas bodźcem do urzeczywistnienia z lep-
szym skutkiem hasła bojkotu towarów prus-
kich. Leży to w naszej mocy i jest naszym
obowiązkiem. W Królestwie Polskiem, rzą-
dzonem przez pruskich hakatystów w mundu-

rach rosyjskich, wszelka akcja w tym kierun-
ku jest tłumiona przez władze. A dlatego
właśnie na Galicji leży obowiązek wyłączenia
wszystkich sił, aby groźbę zamienić w czyn
nie tylko u siebie w kraju, ale i w zaborze
rosyjskim. A dla dopięcia tego celu inicjaty-
wa i dobra wola jednostek nie wystarczy. Trze-
ba planowego działania, trzeba organizacji, któ-
ra obejmowałaby całą ludność polską, a sa-
mej akcji nadawała jednolitość i celowość. Tej
roli mogłaby się podjąć nap. zorganizowana w
Krakowie Straż polska. Powinna ona zognis-
kować wszystkie, rozproszone dotychczas usi-
łowania jednostek, powinna ciąglemi odczyta-
ni, publicznymi dyskusjami, odezwaniami i t. p.
podtrzymać w społeczeństwie zapal do podję-
tego dzieła. Ale czas nagli, chwili do strace-
nia niema. Gdy pozwolimy, aby ten zapal
przycichł, aby społeczeństwo zobojętniało dla
idei bojkotu, sprawa będzie na zawsze prze-
graną. Trzeba kuć żelazo póki gorące. To
też teraz właśnie, kiedy jedna z naszych groźb
nie dawanie Prusakom robotnika, ku naszej
kompromitacji a ucieście hakatystów skończyła
się takim fiaskiem, trzeba zawołać: baczność!

Nie możemy dopuścić, aby i sprawa bojkotu
doczekała się takiego samego końca. By-
łoby to nie tylko kompromitacja, ale i klęską
narodową, bo świadczyłoby o zupełnej naszej
bezsilności.

Niezręczne pomysły.

Z kompetentnej strony otrzymujemy na-
stępujące uwagi:

Powszechnie znana jest zasada ekono-
miczna, że zakres działania rządów, jakiego one
nie były, monarchiczne czy republikańskie
zmniejszać się powinien w miarę dojrzewania
społeczeństwa, tak jak ustaje opieka rodziców
nad dorastającym dzieckiem. Dojrzałe społec-
zeństwo potrafi samo zorganizować się i ure-
gulować stosunek pomiędzy pojedynczymi
członkami i grupami interesów bez opieki i
pomocy rządu.

W Austrii dzieje się pod tym względem
inaczej. Codziennie pojawiają się projekty us-
taw, które pod pozorem bronięcia jednych
warstw społecznych przeciw drugim, w pro-
wadzają zamieszanie w dotychczas panujących
stosunkach społecznych, izamiast opieki, wyni-
knąć z nich może ucisk i wyzysk uboższych i
słabszych na korzyść możniejszych i silniej-
szych.

Przed kilku tygodniami mieliśmy w ręku
projekt ustawy wypracowanej przez ministe-
rstwo Handlu, ograniczającej fizyczną pracę ko-
biet we fabrykach. Motorem tej ustawy była
szlachetna dbałość o zdrowie noworodków wy-
chodząca z tej zasady, że spracowana i fizycz-
nie osłabiona kobieta rodzi słabe i rachitycz-
ne dzieci. Tak rozumowała konferencja odby-

ta w tej sprawie w Bernie szwajcarskim, tak
też rozumuje ministerstwo handlu. Tymcza-
sem kobiecie, której odebrano sposób zarob-
kowania, grozi wycieńczenie z głodu i różne
inne dolegliwości i choroby z braku mieszka-
nia, odzienia, obuwia i t. d., a to gorzej niż
przepracowanie wpływa na zdrowie i siły ży-
wotne noworodków. A ile jest takich kobiet,
które potrzebują pracować i zarabować, aby wy-
karmić podrastające dzieci? Nad temi nieszczę-
śliwymi przechodzi projekt ustawy do porząd-
ku dziennego, ograniczając im pole zarobko-
wania, przytem trzeba przyznać, bardzo dużo
dzieci ułomnych, skrofuleicznych, idjotycznych
przechodzi na świat częściej z winy ojców
niż matek.

Po przyczynę zdegenerowania ludzkości
trzeba sięgnąć bardzo głęboko w ustrój spo-
łeczny, a ograniczenie fizycznej pracy u ko-
biet temu nie zaradzi, albo zaradzi w jednym
wypadku na sto. Wiele stowarzyszeń robot-
niczych, których zdania zasięgało ministerstwo
oświadczyło się za tym projektem; powodowa-
ło nimi jednak uczucie egoistyczne; chcieli
usunąć konkurencję pracy kobiecej. Powszec-
chnie jednak jest wiadome, że przy odpowie-
dnim rodzaju pracy, kobiety pracują sumien-
nie, pilniej i spokojniej od mężczyzn.

W najnowszym czasie wydało ministerst-
wo handlu projekt nowej ustawy, dążącej do
ograniczenia a nawet do zupełnego zniesienia
pracy domowej w zakresie bielizny, ubiorów i
obuwia. Projekt ten wywołany został stara-
niami i zabiegami hurtowników i koncesjono-
wanych majstrów, którym praca domowa wy-
warza konkurencję i nie dopuszcza utworzenia
kartelu i wyśrubowania cen za te artykuły.

Sama więc tendencja ustawy tej, działając
na ukrócenie zarobku jednej warstwie spo-
łecznej na korzyść drugiej i to zamożniejszej,
jest pozbawiona podstawy etycznej. Ostatecz-
nym celem właścicieli magazynów i konces-
jonowanych majstrów jest pozbycie się kon-
kurencji, a w ślad za tem, podniesienie ceny
kosztem konsumentów. Just już tyle karte-
łów, które konsumenci cierpliwie znoszą, dle-
czego nie miałby powstać kartel na ubranie,
bieliznę i obuwie.

Dla osiągnięcia celu, ustawa projektowa-
na proponuje następujące środki: każdy robot-
nik i każda robotnica pracująca w domu ma
być zapisana w książce ewidencyjnej sporzą-
dzonej w trzech egzemplarzach, w której ma
być zapisana każda robota i wynagrodzenie
zgodzone i otrzymane. Robotnikom domowym
wolno pracować li tylko dla magazynów hur-
towych i dla majstrów koncesjonowanych, a
w żadnym razie wprost dla konsumentów.

Książeczki ewidencyjne mają być przed-
kładane inspektorom przemysłowym, którzy
mają prawo kontrolować lokale domowe pod
względem porządku i higieny.

Wobec tego praca domowa jak i zarobko-
wa wszystkich tych kobiet, które zużytkowują
wolne chwile od domowych zajęć dla zarobko-
wania haftem lub szyciem, które jednak ze
względu na stanowisko męża do tego zarob-
kowania przyznać się nie mogą, musiałaby zu-
pełnie ustać.

Taka kobieta jakkolwiek by chętnie praco-
wała, aby dopomóc do utrzymania domu i

wychowania dzieci, nie da się wpisać do ewidencyjnej książki i nie pozwoli inspektorowi przemysłowemu rewidować swego mieszkania i aby tego uniknąć zarzuci zarobkowanie.

Projektowana ustawa bierze w dalszym ciągu młodzież w swą opiekę i proponuje, aby do pomocy w pracy domowej nie wolno było używać dzieci przed ukończonym 18 rokiem życia. Cóż mają robić dziewczęta w tym wieku, czy to nie jest demoralizacja skazywać je w całej sile młodzieńczego wieku na bezczynność? W końcu trzeba zwrócić uwagę na to, że te książeczki ewidencyjne mogą się dostać do rąk inspektora i nie przemysłowego ale tego drugiego, który wymierza podatki; a wiemy wszyscy z doświadczenia jak tacy panowie wymierzać umieją. Bez względu na to czy zarobek wpisany w książeczkę odnosi się do samej roboty tylko, czy obejmuje także zwrot kosztów za dodatki — zabierze (tak jak właścicielowi kamienicy) połowę całego zarobku i ubezwładni domowego robotnika odrazu.

Te dwa projekty ustaw, sięgające w stosunki społeczne, ilustrują dostatecznie najnowszą działalność prawodawczą, podlegającą prądom politycznym i sferom wpływowym. Spodziewać się należy, że zastępcy klasy robotniczej w Radzie państwa postawią swoje veto, gdy te projekta ustawowe poddane zostaną pod obrady w Wiedniu w formie przedłożeń rządowych.

Pop o prawosławiu.

II.

Zasiadający w synodzie archierieje — pisze dalej O. Pietrow — zimnymi trupiami palcami zdusili całą cerkiew rosyjską, skrepowali łachuczkami Ewangelię, sprzedali ją władzy rządzącej, jak niewolnika. Święty Synod Pobiedonoscewa zrobił z cerkwi, z oblubienicy Chrystusa, konkubinę Państwa. Nie ma takiego rodzaju gwałtu, takiej zbrodni takich złych czynów, popełnianych przez władzę, rządzącą państwem, którychby kierownicy cerkwi nie okryli swym płaszczem duchownym nie usłuchali błogosławieństwem.

Gdy Piotr III po abdykacji został uduszony rękoma faworytów Katarzyny i gdy Katarzyna przestąpiwszy zwłoki swego męża, wstąpiła na tron, metropolita Dymitr Seczenow, witając nową imperatorkę zwrócił się do niej z temi słowy:

„Pan zastępów włożył koronę na twoją głowę. On wie, jak ulżyć niepokojom tych którzy boją się Boga. Ocenil czystość twojego serca. On znalazł drogi twojego postępowania bez zmyły. To cudowne wstąpienie na tron nie

jest dziełem myśli i potęgi ludzkiej, lecz dziełem niezgłębionych sądów i mądrości nieskończonej rad Bożych. Kaznodzieje rozgłoszą ten cud. Historycy zapiszą go w swych księgach. Przyszłe generacje będą o nim opowiadały swym potomkom sławiąc „wielkość Boga.“

Ta mowa metropolity Dymitra Seczenowa jest w pewnym rodzaju katechizmem całej działalności politycznej rosyjskiego systemu synodalnego.

Sądząc jedynie z czynów i słów duchowieństwa rosyjskiego z jego pasterskich listów synodalnych, możnaby przypuścić, że jedyny cel chrystianizmu, całego dzieła odrodzenia świata przez Chrystusa, redukuje się do utrzymania i wzmocnienia w Rosji systemu autokratycznego! Według kierowników cerkwi rosyjskiej prawosławie jest nierozdzielnie połączone z carskim samowładztwem, a następnie, wszystko, co jest w opozycji przeciwko autokracji, jest także w opozycji przeciwko cerkwi Bogu, Chrystusowi.

To stanowisko kierowników cerkwi gwałci jej istotę, poniża olbrzymie wszechświatowe dzieło odrodzenia ludzkości, do roli środka ku utrzymaniu istniejącego ustroju autokratycznego. Cerkiew nie jest „związkiem ludzi istinno rosyjskich.“ Nie jest lokalną, duchowną organizacją „czarnych secin“. Cerkiew jest związkiem powszechnym, organizacją wszechludzką, nadprzyrodzoną, górującą nad wszystkim. W oczach cerkwi żadna z istniejących form rządu nie jest doskonała, wypracowana ostatecznie i niezmiennie. W istocie doskonała forma rządu może istnieć tylko w przyszłości.

Ze wszystkich form rządu które istnieją w świecie chrześcijańskim, najgorszym jest słuszny system narzucony narodowi rosyjskiemu. W żadnym innym kraju chrześcijańskim nie popełnia się tylu czynów krzyżujących i cynicznie depczących prawo. Nigdzie żywotna krew narodu nie trwoni się z takim nieubłaganiem okrucieństwem.

A owi mnisi archierieje, którzy rządzą naszą cerkwią, czepiają się uporczywie tej władzy tego systemu, przymuszają nadal cerkiew do bezbożnego pożytku z autokracją.

Święty Jan Chryzostom nalegając na metropolitę Flawjana, aby udał się do cesarza dla obrony sprawy ludu mówił: Jeden człowiek wystarczy dla ocalenia całego narodu, skoro ma świadomość świętości swego zadania. „Jakaż olbrzymią siłą całą cerkiew mogłaby skierować do tego celu gdyby wygłaszała słowa prawdziwie religijne do władz do narodu, do rewolucjonistów i do reakcjonistów w całym kraju!

Jeden taki wypowiedziany wyraz byłby głosem sumienia narodowego. Byłby czymś więcej jeszcze: byłby manifestacją wiecznej

praw. ewangelicznej! Rozbrzmiewałby wszędzie przeniknąłby do głębi wszystkich serc. Usłyszanoby go we wszystkich miejscach i zakątkach wśród gromów rewolucji, wśród łoskotu roztrząsania, jakby brzmienia dzwonów, które panują nad jękami huraganu i poświstem nawałnicy śnieżnej.

Ale administracja synodu Pobiedonoscewa milczy. Milczy, gdy by powinna mówić krzyżując w imieniu cerkwi w imieniu Chrystusa I, być może, lepiej, że milczy ta administracja o duszy ograniczonej, że tak powiem — bezduszy. Ale mówi ona gdy władza rządząca słucha. A co mówi...

D. 21 stycznia 1905 r., gdy naród — to duże naiwne dziecko — poprzedzony ikonami i krzyżami poszedł zażądać od władz sprawiedliwości, gdy w odpowiedzi na to pokojowe żądanie, zorganizowano potworną rzeź, gdy w górach krwawych trupów, mężczyzn i kobiet świat cały oszołomił tą okropnością, wtedy Synod nie zrobił ani jednego kroku ku tej górze pomordowanych ofiar. Nie! Synod zbliżył się tylko do ciał zbroczonych krwią, lecz jeszcze nie zastygłych, stanął przed tymi nieśczęśliwymi, aby listem pasterskim na umierających rzucić piętno haniebnej kalumnii. Powiedział bowiem, że ci, którzy przybyli żądać sprawiedliwości są zdrajcami zapłaconymi złotem japońskim. Przed tą straszną hekatombą jakiej świat oddawna nie oglądał, usta „Najświętszego“ Synodu nie wypowiedziały ani jednego słowa nagany dla katów, ani jednego słowa łitości dla ofiar. Wyrzekły tylko kalumnię, ohydą kalumnię w którą z resztą nikt nie mógł uwierzyć!

Sumienie moje — kończy pop Pietrow, nie uznaje wcale takiej cerkwi.

Wierzę w jedyny i święty kościół apostołski. Całą siłą mego pojęcia i całą żywością mej energii wyrzekam się słuszniejszego byzantynizmu, bezdusznej organizacji Pobiedonoscewa i jego kreator. Wierzę, że prawda Chrystusowa zwycięży wszystkich i wszystko, że kościół rosyjski i naród rosyjski odzyskają wolność i ustanowią w rosyjskiej ojczyźnie Królestwo Boże. To jest moja wiara i dlatego w bliskiej przyszłości oczekuję wskrzeszenia Rosji i życia nowego świata, który wschodzi. Amen.

Skandal p. Schwanebacha.

Jednym z głośniejszych działaczy rosyjskiej reakcji jest „istinno ruski“ Niemiec Schwanebach b. kontroler państwa, przyjaciel skazanego Hurki, stały kandydat na stanowisko ministra, skoro tylko zajdzie mowa o nowym „patriocie

52)

Jerzy Ohnet.

Ostatnia miłość.

I, nie czekając na odpowiedź, poszedł szybko wzdłuż łodzi, przecinając ukośnie wybrzeże, w kierunku mostu Dives. Zamiast jednak ukazać się — o ile można, ukrywał się, jak gdyby miał zamiar znieśc zaskoczonych tych, których szukał.

Zresztą trudził się daremnie, bo ścigani usiedli na deskach i rozmawiali z jak największym spokojem. Droga była pusta, mały port próżny i tylko mewy, latające po nad nimi i szukające ryb w błocie, utworzone przez odpływ morza, mogły ich jedynie słyszeć.

Odeszli od towarzystwa, prawie bezwiednie. Lucya zatrzymała się chwilowo przed starym statkiem rybackim, zamienionym na mieszkanie, na którego pomoście uwijała się gromadka dzieci. Dała im kilka sztuk pieniędzy i wówczas dopiero spostrzegła Pawła, który szedł za nią jedynie przez zwyczajną grzeczność, aby nie była sama. Nie miał żadnej ubocznej myśli i nie powiedział sobie: Będę jej towarzyszył, aby skorzystać ze sposobności wypowiedzenia jej, jakie jej wdzięk i piękność uczyniły na mnie wrażenie. Nie był ani tak śmiały, ani tak zrezygnowany. Wprawdzie, odkąd ją ujrzał po raz pierwszy, uległ urokowi panny Andrimont, Dotychczas żadna kobieta nie podoba mu się tak, jak ona. A jednak znał piękniejsze. Myślał o niej ciągle i zadawał sobie pytanie, czy nie zakochał się w niej na dobre. Lecz zdawało mu się, iż znaczna przestrzeń dzieli go jeszcze od wyznań stanowczych, że ma przebyć jeszcze daleką drogę, wiodącą go do ostatecznego celu: małżeństwa. Z Lucyą nie usiłował nawet szu-

kać innego rozwiązania. Zresztą nie myślał jeszcze o tem. Przysłał tylko w duchu, że ten, kto zaślubi piękne dziewczę, nie będzie się skarżał na losy. Lecz nie zdecydował jeszcze, czy sam zechce być owym szczęśliwcem. Było to możliwe. Nie spostrzegał jednak, że szybko postępował po tej drodze.

— Jak dziwne jest życie tych ludzi — rzekł, wskazując Lucyi kobietę, przypatrującą się im ciekawie z okienka, wyrzniętego w boku jednego ze statków, przerobionych na domostwo. Rodzą się, żyją i umierają na statku.

— A czy się to nie dzieje ze wszystkimi? — odparła. — Czy pańską łodzią nie jest ten świat elegancki, w którym żyjesz? Oni są w nędzy, pan w zbytkach, oto cała różnica. I nie zaręczylabym, że los pański więcej jest godnym zazdrości.

— O! filozofia równości! Czy jesteś pani zwolenniczką teorii socjalnych?

— Bynajmniej. Przypominam sobie tylko to, co widziałam w rodzinnym kraju, nad brzegami Ś-go Wawrzyńca lub wielkich jezior, w wioskach pierwotnej jeszcze prostoty. Tam całe rodziny żyją w obszernej chatkach drewnianych; ojciec z synami polują, matka z córkami gospodaruje. Całym ich widnokresem jest błękit wód, zieleni lasów i szary szmat ziemi. Żadnej wygody, żadnych pragnień, zupełna nieświadomość potrzeb umysłowych. Szczęśliwi, myślałam często i przyznawałam, że mają do tego prawo. Widziałam ojca mego, niknącego wśród ciągłego niepokoju z powodu handlowych spekulacji, spędzającego noce w gorączce, wyczekującego zniżki lub podwyżki ceny zamówionych towarów, porównywał jego bolesne udręczenia ze spokojem tych ludzi i rezultat wypadł na korzyść tych biednych prestaków. Tam jednakże zazdrośczonej memu ojcu. Uwaga go za osobę, posiadającą wielkie znacze-

nie. A przecie był on więcej godnym pożalowania, aniżeli najędźniejszy pasterze trzód.

— Kochałaś go pani jednak i on kochał ciebie i twą matkę?

— Tak, lecz mniejszą czułością darzył swą żonę i dzieci, aniżeli tamci ludzie. Zabiegi i kłopoty odrywały go od ogniska rodzinnego. Nie miał czasu. O! a jednakże kochał wyłącznie, przenieść to jedyne uczucie po nad wszystko... To prawdziwe życie.

— Zatem, miss Lucyo — rzekł Paweł tonem wesołym, lecz silnie wzruszony — masz serce, skłonne do namiętnych wzruszeń?

— Nie wiem o tem — odparła rozmawiająca. — Lecz nie jestem pospolitą kobietą i nie kocham całego świata.

Młodzieniec uczył tak silne bicie serca, że nie mógł wymówić ani słowa. Dopiero po chwili milczenia, z wysiłkiem, jak gdyby oheiał jedyne skokiem przebyć ostateczną przeszkodę:

— A mnie — zapytał — czy też kochasz pani choć trochę?

Zaczęła się śmiać i poglądając na niego z miną wyniosłą i z przymrużeniem nieco oczami, co czyniło ją dziwnie uroczą:

— Jaki pan jesteś ciekawy! — zawołała.

— Nie dziwnego — rzekł — bo ja kocham panią bardzo.

— To wielki zaszczyt dla pańskiej skromnej służebnicy, panie baronie — odrzekła wesoło — Nie chcesz być pani poważną?

— Poważną! wielki Boże! Naturalnie. Te goby mi jeszcze brakowało! Gdybym była jednak poważną, prosiłabym pana, abyś powrócił do naszych przyjaciół dla zachowania kamyków na wybrzeżu lub rozmawiania uprzejmie z panią de Jessac lub Tresorier...

(Ciąg dalszy nastąpi).

„nym“ gabinecie. P. Schwanebach jest naturalnie urzędowym „patryotą“, więc oburzał się niedawno na wytyczkę przywódcy „kadetów“ prof. Milukowa do Ameryki.

„Uważam, powiedział on, za czyn zdrady fakt, iż Rosjanie udają się zagranicę aby dyskredytować przed cudzoziemcami ojczyznę. To daje im prawo nazwać Milukowa zdrajcą, jeśli nie w kryminalnem, to w moralnem znaczeniu.“

Z tego powodu organ Kadetów, „Riecz“, stawia pytanie: Kto jest ten tak drażliwy, tak wyimagujący, tak gorliwy patryota rosyjski? I w odpowiedzi przytacza bardzo ciekawą i sensacyjną opowieść.

„W czerwonej książce francuski miesięcznik „La Revue“ (za 1907 rok) pisze „Riecz“ wydrukował poufny memoriał o hrabim Witte. Memoriał był w czasie ministerjum hrabiego (przed Iszą Dumą) podany... dworowi berlińskiemu.“

„W memoriale dosyć ostro potępiony został Manifest 30 października, a obok tego było tam oświetlenie istotnego stanu rzeczy w Rosji.“

Autor patrijsta, potępiający przed cudzoziemskim monarchą tak ważny akt rosyjskiej polityki wewnętrznej, nie cofnął się przed opowiedzeniem historii Manifestu 30 października i z bólem, graniczącym z oburzeniem zaznaczył bezskuteczne usiłowania „doradców“ w celu powstrzymania ogłoszenia Manifestu.“

Przyczynę i dzieje memoriału podała sama redakcja „La Revue“ w ustępie następującym.

„Powróciwszy do Petersburga (z Portsmutu) hr. Witte ujął w ręce ster rządu. Kiedy nieco później wrogowie hr. Wittego postanowili go obaleć bądź co bądź, przekonali się, że to jest bardzo trudne, bo hrabia cieszy się wyjątkowemi łaskami w Berlinie. Wtedy postanowiono zmienić przychylne zdanie Berlina o pierwszym ministrze rosyjskim. Powstał więc memoriał, którego treść dostarczono redakcji (francuskiej) za pośrednictwem wysokiej osoby, bliskiej dworowi berlińskiemu.“

„Riecz“ utrzymuje, iż redaktorowi „La Revue“, p. Janowi F. Ennot, przyniósł memoriał współpracownik „Nowoje Wremia“ p. Insarow, w imieniu dawnego i późniejszego ministra Goremykina, jako utwór pana Schwanebacha. Usiłowano też wydrukować memoriał w paryskim „Temps“ ale poważny dziennik uznał, iż to byłoby nieprzyzwołe.

P. Schwanebach, opowiada dalej „Riecz“, był w serdecznej przyjaźni z ówczesnym ambasadorem austriackim w Petersburgu. Zachwycony się głośno jego żywiliwością dla Rosji, życzył sobie ta wyrażała się przede wszystkim w potęgę planu konstytucji rosyjskiej. Ambasadorem w „La Revue“, zapewnia tylko, iż dostał się on tym był, nikimby nie zgadł, baron Aehrenthal! Ten nie drży dziś cała Rosja z gniewu.

Kiedy baron Aehrenthal jechał do Wiednia

przez Berlin, to go p. Schwanebach prosił o doręczenie memoriału według adresu. Podobno i sam ambasador i dwór berliński bardzo się śmiali z tego wypadku.

„Jaki to dobrze, jaki przyjemnie mieć w Rosji przyjaciół takich wpływowych usłużnych i... bezpłatnych.“

„W samej rzeczy, dodaje „Riecz“, minister rosyjski podający memoriał cudzoziemskiemu monarsze przez ambasadora trzeciego mocarstwa!“

Do tych rewelacji „Rieczy“ należy dodać, że p. Schwanebach ogłosił w Now. Wrem. list, w którym przyznaje się do autorstwa artykułu w „La Revue“, zapewnia tylko, iż dostaje się on na szpalty pisma „bez jego wiedzy“, a także i bez udziału min. Goremykina i bar. Aehrenthala. Wyjaśnienie to jednak nie zmienia w niczem skandalicznego faktu. To też jak donoszą telegraficznie z Petersburga sensacyjne rewelacje „Rieczy“, udowadniają, że główny przywódca rosyjskiej partii reakcyjnej i członek ministerjum p. Schwanebach przesyłał paszkwile na rząd i naród rosyjski do dzienników zagranicznych i składał tajne raporty naczelnikowi obcego państwa, wywołały silne wścieknie w sferach wyższych. Podobno istnieje zamiar wyznaczenia umysłnej komisji śledczej, która po zbadaniu wszystkich faktów, ujawnionych w artykułach „Rieczy“ ma pociągnąć Schwanebacha do odpowiedzialności sądowej pod zarzutem zdrady stanu. Choćby jednak do tego nie doszło, karierę p. Schwanebacha należy uznać za skończoną. Ten „istotnie rosyjski“ Niemiec bowiem zbyt lekkomyślnie zdradził swój... pruski patryotyzm.

KRONIKA.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM!
KUPUJCIE TYLKO U CHRZESCIJAN!

Kraków dnia 12 marca 1908 r.

— **Kalendarzyk bożeślny:** Dziś w czwartek Grzegorza Wielkiego, papieża, wyznawcy doktora kościoła; w piątek Suchy dzień, Włóczęgi i Gwóźdź P. Jezusa, Katarzyny i Rozyny.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 6 minut; zachód przypada o godz. 5. min. 38 długość dnia godz. 11. min. 38

Kalendarzyk czwartkowy:

Dziś, d. 12 marca.

Teatr miejski: „Ojciec.“

Odczyty: „O romantyzmie i neoromantyzmie“ prof. dr. Flach w auli szk. realn. o godz. 6 wiecz.

„Reformy ustawodawcze odnośnie do młodocianych“ dr. J. Steinberg w lok. Izby adw. o godz. 7 wiecz.

łom przez wskazanie celów publicznego dobra, przez naukę cierpliwości i wytrwałości, podnieść odporność ludzką i powiększyć szanse postępu i rozwoju sztuki i nauk, które nie kwitną nigdy w samolubnem, płytkim i niemoralnem społeczeństwie.“

Słusznie podnosi dr. Caro w osobnym artykule braki wykształcenia ekonomicznego w naszym narodzie. By przeprowadzić obszerny program pracy społecznej musi społeczeństwo podnieść ogólny poziom swej kultury, a przede wszystkim przyswoić sobie zdobycze nauk ekonomicznych. Znajomość bowiem ekonomii to odnalezienie klucza do rozdziału dochodów. A przy tym rozdziale nakazuje ekonomia dbać o to, by „najmniejsze wynagrodzenie robotnika za pracę było takie, iżby wystarczyło na utrzymanie jego rodziny“, i by ten robotnik w czasie choroby, nieszczęśliwego wypadku lub starości miał zabezpieczoną opiekę. Nie jest to socjalizm, to tylko postulaty nauki. Gdzie ustawodawstwo ochronne pracy jeszcze nie zostało przeprowadzone, to powodem tego jest tylko niezajomość praw ekonomicznych i stąd wypływające ich naruszanie. U nas zwłaszcza rozpowszechnionem jest takie przekonanie, że ustawodawstwo robotnicze jest tylko filantropią społeczeństwa, dowodem jego idealnych uczuć lub środkiem ochronnym przeciw socjalizmowi. W rzeczywistości jest ono normalną i konieczną funkcją społeczeństwa.

Dr. Caro pisze na ten temat. „Potrzeba, aby już w szkołach średnich uczono elementarnych wiadomości z prawa i ekonomii. Jeżeli można studentów uczyć mitologii greckiej, czytać z nimi ody Horacego, głoszące pogańską filozofię życia lub miłosne zachwyty Owidiusza, jeżeli obznajamia się ich w trudnej gre-

„Nowe systemy produkcji gazu świetlnego“ dr. B. Drobner w Tow. techn. o godz. 4-aj po połud.

Teatr Kineton: trzy przedstawienia kinematograficzne.

Cyrk Edison: przedstawienie kinematograficzne.

Chromofotoskop (przy ul. Floryańskiej) Lourdes.

— **ARCHIWUM MIEJSKIE** zostające pod dyktando dra St. Krzyżanowskiego zbliża się z każdym rokiem do całkowitego uporządkowania. Ostatnie sprawozdanie dra Krzyżanowskiego za r. 1907 donosi, że skatalogowano już rękopisy archiwum, obejmujące materiał po r. 1905. Archiwum powiększyło się znacznie, muzeum historyczne z niem połączone otrzymało 325 nowych numerów, biblioteka zaś 715 tomów.

W roku poprzednim ukończonym został druk pierwszego tomu katalogu „Archiwum aktów dawnych m. Krakowa“. Dopiero po zupełnem skatalogowaniu archiwum będzie można przystąpić do założenia indeksów rzeczowych i osobowych co pracą naukową w Archiwum uczyni szybszą i łatwiejszą. Zaznaczyć tu jeszcze należy, że w r. zeszłym dokonano wreszcie adaptacji budynku archiwalnego, urządzono w nim pracownię dla publiczności i bibliotekę podręczną.

— **II KONCERT „CHÓRU AKAD.“** (Wielki chór pieśni polskiej), który się odędzie ze współudziałem panny Wandy Hendrichówny, artystki Opery lwowskiej, w piątek dnia 13 marca w sali Starego Teatru. posi. da nader interesujący program: Szopski — Hasło; Zeleniński: Oboja włosna — Marczyński: Kulig — Chór — Świerzynski: „Choć kwiaty w okół“ — Chór p. mego mi zabrali“ Niewiadomski: Na ligawce i złota ptaszyna; Skirmunt: „Powrót“, — Hendrichówna: Hertz: Wiatr; Maszyński: Poranek letni; Grossmana: Krakowiak — Chór; — Różycki: „Powstało na mnie“ Wronski: Na tej ziemi i Ukojenie; Karłowicz: „Skąd pierwsze gwiazdy“ — Hendrichówna Kotarbiński: Kołysanka Gali; Czary. Chór, Szopski: „Kiedy ty idziesz“; Raczyński: „Moja królowa“ z cyklu „Hania“ i Żale; — Walewski: „Drzy gałązka“ i Już się do snu kładzie; — Hendrichówna, Noskowski: Jesień; Wolfstal Br. Dziad i Baba — Chór.

Bilety w księgarni A. Krzyżanowskiego, w dniu koncertu od 6 wiecz. przy kasie.

W RESURSIE URZĘDNICZEJ odbędzie się w sobotę dnia 14 marca br. przedstawienie amatorskie. Daną będzie wielce zabawna farsa w 3 aktach Laupha pod tytułem „Jarmark małżeński“ muzyka wojskowa 56 p. p.

Początek punktualnie o godzinie 8 wieczór. Bilety są już do nabycia w Sekretaryacie Reursy.

Nowe drogi.

II.

Zastanawiając się nad zadaniami współczesnego katolicyzmu, wskazuje dr. Caro na program społeczny Leona XII, jako na jedyne zbawienie dla katolicyzmu i ludzkości normy zbiorowej działalności społeczeństw. Jako działacz i pisarz społeczny odczuwa dr. Caro najgłębiej doniosłość zagadnień społecznych, które w najbliższej przyszłości staną się u nas ośrodkiem wszystkich zabiegów społeczeństwa, Katolicyzm podejmując się rozwiązania tych problemów skupiłby około swych celów znów — jak w wiekach średnich — wszystkie warstwy społeczne, zaprzęgnąłby do pracy najlepsze siły i zdolności, stałby się znówu kierownikiem i wyrazem najszerzych i najpiękniejszych dążeń w ludzkości. Ale spieszyć się musi, bo już ubiegli go inni na szkodę tak pracy samej jak i religii.

Trudności obawiać się nie trzeba. „Niema kwestji — pisze dr. Caro — w dziedzinie prawa prywatnego, karnego, politycznego, międzynarodowego, ekonomii społecznej, którejby przy pomocy odwiecznych zasad religii naszej nie można rozwiązać zgodnie z sumieniem, dobrem ogółu, postępem ludzkości“. Należy jednak odrazu zwalczyć fałszywą zasadę ograniczania wpływu religii katolickiej wyłącznie na dziedzinę prywatną działalności ludzkiej. „Nie logicznie bowiem a przytem ohydne i cywilizacji naszej niegodne jest subtelne odróżnienie tutaj prawa prywatnego od publicznego“. Należy nadto starać się położyć kres rozpowszechnieniu obyczajów, objawionemu w życiu i sztuce, zaprzestować przeciw egoistycznemu idea-

czyźnie z klątwą ciążącą na całym domu Edypowym, co mimowoli musi podkopać chrześcijańską wiarę w wolność woli ludzkiej i odpowiedzialność każdego za swe postępek, to chyba żądać możemy z równym prawem, ażeby z uczniami gimnazjum, pełnymi szlachetnej wrzliwości czytano „Bogactwo narodów“ Smitha „Samopomoc“ Smilesa, „Studjum o łączności między etyką a ekonomią społeczną“ Schmollera, lub książkę o „Pokoju społecznym“ Schultze-Gawernitza. Jeżeli pedagogowie uważają za potrzebne wtajemniczać młode umysły w zaślizgi obcych kultur, to większe mają do tego prawo cuda nauk przyrodniczych oraz wewnętrzny ustrój społeczeństwa, prawa, jakie niemi rządzą, potrzebne dla każdego katolika, który chce nim być zawsze, codziennie w zwykłym życiu winien znać dokładnie zakres swych praw i obowiązków winien zrozumieć ustrój budowy, której częścią stanowi.“

Niewątpliwie zadanie dra Caro, by Smitha i Schmollera wykładano w gimnazjum, jest raczej dowodem fanatyzmu ekonomisty niż możliwym do przeprowadzenia ze stanowiska pedagogii postulatem. Aloli myśl wykładów nauk ekonomicznych w szkołach średnich i rozszerzenie ich w Uniwersytetach jest sama przez się postulatem pierwszorzędnej doniosłości. Ze autor popularyzacji nauk ekonomicznych pojmuję bardzo szczerze i bardzo serjo, dowodem tego jego obfita praca wykładowa i naukowa; nadto dodać należy, że dr. Caro jest jednym z głównych założycieli krakowskiego „Towarzystwa dla rozszerzania nauk ekonomicznych“. Zyczyć tylko należy jemu i społeczeństwu, aby jego projekt wszedł jak najprędzej w dziedzinę rzeczywistości. Trzeba nam rzucać granity pod tęczę.

— **GOŚCINA TEATRU KRAKOWSKIEGO** w WIEDNIU. „Fremdenblatt“ dowiaduje się, że w sprawie udziału krakowskiej tury teatralnej w popisie teatrów wszystkich narodowości Austrii zamieszkujących, projektowanym przez dyrekcję teatru „An der Wien“ z okazji jubileusza cesarza, toczą się już rokowania pomiędzy obu interesowanymi dyrekcjami.

— **ZGROMADZEN. PRZEDWYBORCZE** do Rady miasta, które miało się odbyć wczoraj wieczorem w Resursie urzęd. zostało odroczone powtórnie, na nieograniczony termin.

— **DLA CIEMNYCH.** Celem nadania jedno razowego wsparcia w kwocie 124 koron z fundacji dla ślepych Józefa Kościłkowskiego rozpisuje Magistrat m. Krakowa konkurs z terminem do dnia 31 marca br. O wsparcie to, którego wypłata nastąpi w dniu 17 maja br. ubiegać się mogą tylko osoby ociemniałe, bez różnicy wyznania i płci, zamieszkałe stale w Krakowie, godne pomocy i istotnie jej potrzebujące. Podanie wność należy do Wydziału krajowego na ręce prezydenta m. Krakowa i zgłosić się w godzinach urzędowych do zapisu na to wsparcie z potrzebnymi dokumentami w miejskim biurze ubiegających.

— **DROBNERJON ZAGROZONY.** Dziś po godzinie 7 rano, straż pożarna zaalarmowaną została ogniem piwnicznym, powstałym w domu p. Drobniera przy placu Szczepańskim. Na miejsce wyruszyli dwa plutony straży pod kierunkiem naczelnika p. Nowotnego.

W piwnicy zatliły się deski pozostałe z zeszłorocznego pożaru, przeznaczone na opał. Od desek zajął się miazg węglowy. Ogień w przeciągu pół godziny został ugaszony. Powstał on widocznie wskutek nieostrożności, jak na to wskazuje znaleziony w piwnicy kawałek świecy parafinowej.

Na miejsce wypadku był obecnym komisarz policji dr. Jasiński. Szkoda nieznaczna.

— **WYPADEK PRZY PUSZCZANIU OGNI SZTUCZNYCH.** We wtorek wieczorem zgłosił się na stację ratunkową 12 letni uczeń II kl. gimnazjalnej Tadeusz Ostarczyk, któremu podczas fabrykowania ogni sztucznych eksplodujący proch poparzył silnie całą twarz, a szczególnie oko prawe. Chłopca odwieziono do szpitala św. Łazarza.

— **TRANSLOKACJA WOJSKA.** Jeden z batalionów 20 p. p. przeniesiony został z Krakowa do Trydentu na granicę włoską. Wczoraj odbył się w kasynie wojskowym uroczysty wieczór pożegnawczy, w którym wzięli udział niemal wszyscy oficerowie garnizonu krakowskiego.

— **BURZE GRADOWA** mieliśmy wczoraj po południu około godziny 4. Grad niezwykle gęsty, pokrył ulice na wysokość 3 do 4 cm. natychmiast jednak zaczął topnieć, pozostawiając jedy-

nie warstwę błota. Dziś rano, po wczorajszej sile niebo wypogodziło się nieco, a wiatr lekko osuszył chodniki.

— **TOW. CHOWU DROBIU GOLEBI I KRÓLIKÓW** odbyło dnia 10 marca zwyczajne posiedzenie Wydziału w lokalu przy ulicy św. Jana 2. Na posiedzeniu tem przyjęto 3 nowe zgłaszające się członków. Członkowie wydziału podpisali jako ich obowiązujący „Regulamin“ Wydziału wybrano gospodarzem Wydziału p. Stanisława Ruska, Delegatami na posiedzenie Towarzystwa rolniczego okręgowego krakowskiego p. Teodora Kulakowskiego, zastępcą p. Stanisława Bandrowskiego. Zastępcą sekretarza wybrano p. Feliksa Sierchiejewicza. Uchwalono dalej wnieść podanie do komitetu Towarzystwa rolniczego o pozwolenie odbywania w lokalu dyżurów we wtorki, piątki i soboty od godzin 4 do 7 celem udzielania wyjaśnień członkom i załatwiania spraw bieżących a pilnych, dalej pod jakimi warunkami mogliby członkowie otrzymywać „Tygodnik Rolniczy“. Uchwalono też wnieść przez komitet Towarzystwa rolniczego petycję do Wydziału krajowego i Ministerstwa rolnictwa o subwencję. Dla wykonania tej uchwały wybrano komisję z 3 członków. Uchwalono wreszcie sporządzone przez p. Bandrowskiego karmę dla kur w miejsce maczki męsnej i kostnej jako tańszą a lepszą na próbie powierzyć do kurników panów Emilewicza, Ruska i Schenkera z poleceniem ścisłego obserwowania zachowania się drobiu zdawania sprawy na każdym posiedzeniu a po 20 dniach złożenia pisemnego sprawozdania.

W końcu postanowiono przypomnieć ogłosić, że w Niedziele 13 bm. odbędzie się w sali Rady powiatowej krakowskiej Pijarskiej 1 o godzinie 4 po południu odczyt o najkorzystniejszych rasach kur.

— **WISŁA** podniosła się silnie wskutek czterodniowego deszczu. Zdawało się nawet, że nastąpi wylew, gdyż poziom jej wzniósł się doraz to wyżej. Dopiero wczoraj, gdy deszcz ustał, ustał też przybór wody; znikło też niebezpieczeństwo wylewu.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO w KRAKOWIE.

Czwartek: „Ojciec“ dram. w 3 akt. A. Strindberga.

Piątek: „Chmury“ komed. Arystofanesa (popularne).

Sobota: „Meleager“ trag. w 3 odsł. St. Wyspiańskiego i „Zgon Barbary Radziwiłłówny“ oraz dram. St. Wyspiańskiego.

Niedziela: o godz. 3 popoł. „Zona papy“ wodewil w 3 akt. Meilhac i Millaud (ceny zmniejszone do połowy). — O godz. 7-jej wiecz. „Meleager“ i „Zgon Barbary Radziwiłłówny“ St. Wyspiańskiego.

— **ZEMSTA ZDRADZONEJ.** We Lwowie do szpitala powszechnego przywiozł onegdaj, przyniesiony wczoraj Pogotowie ścigający ratunkowej, Franciszek Kolomoniakówna, służącą w domu przy ul. Sykstuskiej 1. 17, której druga sługa oblała twarz ukropem z zemsty za to, iż zbawiła jej narzeczonego.

— **NOWY RABIN LWOWSKI.** Ciekawy widok przedstawiał przedwczoraj plac przed dworcem Podzamcze. Zaległy go tysiące żydów, którzy przybyli celem powitania nowego rabina. Gdy nowy rabin lwow. Mojżesz Babad, który był rabinem w Trembowli wysiadł z wagonu, powitały go okrzyki wiwatów z piersi tych, którzy zdołali dostać się na peron. Rabin wsiadł do powozu zaprzęgniętego w piękne siwosze i wzdłuż ogromnego szpaleru, wśród gromu okrzyków, pojechał ku miastu. Za powozem pędziła się chmara żydów, a wołaniem „Es leibe der Rabin“, „Wiawaj“ itd. nie było końca. Wieczorem odbyła się uczta na cześć nowego rabina.

— **TARNOW.** (Gania kuchnia. Stow. kobiet pracujących. Kiermasz. Przedstawienie amatorskie. Ze stowarzyszeń. Kronika policyjna. Pożar).

Istniejąca w Tarnowie przetrwała od 2 lat instytucja Taniej kuchni, będąca pod zarządem członkini damskiej Kongregacji Marjańskiej, wydała świeżo sprawozdanie ze swej działalności za rok 1907 — 1908, w którym widząc znaczny wzrost w obrocie. W łonie Taniej kuchni powstało Towarzystwo bibliotek chrześcijańskich, dalej prowadzony przez p. Zofię Doleżalową kurs guzikarstwa z 47 uczennicami. Wzorując się na towarzystwach francuskich i angielskich, wprowadzono również w życie „Opiekę nad szwaczkami i robotniczkami“, które w liczbie 67 uczęszczają na zebrania niedzielne, korzystając z wykładów, biblioteki i nauki kroju, bezpłatnej porady lekarskiej i t. p. Na to

urządzaną bywa dla nich każdej nielazki zabawa.

W dniu 8 b. m. Towarzystwo gimnastyczne „Sokol“ urządziło w własnym gmachu kiermasz przy muzyce 57 pp. na dochód funduszu obchodu 25 rocznicy założenia tarnowskiego „Sokoła“. Kiermasz ten cieszył się wielkim powodzeniem.

Tegoż dnia uczniowie III kursu seminarjum nauczycielskiego odegrali na dochód stowarzyszenia „Ojczyzna“ „Wóz Drzymały“ oraz „Flisaków“. Powodzenie jak zwykle każdego przedstawienia amatorskiego bardzo dobre.

W dniu 9 b. m. odbyło stowarzyszenie przemysłu piekarskiego w sali „Gwiazdy“ nadzwyczajne walne zgromadzenie, na którym wybrano do komisji egzaminacyjnej 4 piekarzy i 2 piekarników. W tym samym dniu odbyło się walne zgromadzenie czeładzi krawieckiej, na którym uchwalono zawiązanie stowarzyszenia czeładzi krawieckiej, oraz statutu dla tegoż. Dokonano wyboru przełożonego, zastępcy, 8 członków wydziału i 4 zastępców.

W dniu 4 b. m. Stanisław Marek, odsiedniający karę 1-rocznego więzienia w tutejszych aresztach sądowych, zbiegł z kancelarii sądowej, gdzie był używany do pracy. Zazbięciem wdrożono natychmiast posąg, który na jutro uwieczniony został pomyslnym rezultatem, gdy zbiega spacerującego z przygotowaną brodą, po mieście przychwycił policja i oddała powtórnie zarządowi więziennemu.

Michał Dulski i Jan Bogusz oraz pewien żołnierz obrony krajowej napadli 5. b. m. na przechodzącego Branda, niosącego towar wartości 100 koron i poranili go bagnetem, chcąc mu odebrać pakunek. Pokaleczony począł jęknąć krzycząc, przybyła policja i napastników wzięła na inspekcję skąd powodowali do prekuratorji, zaś żołnierz do komendy.

W domu Drewkowej przy ul. Tuchowskiej pozostawione dzieci pp. R. w domu 10 b. m. urządziły sobie zabawkę zapalnikami. W końcu podpaliły łóżko i gdyby nie natychmiastowa pomoc sąsiadów, byłby dom oraz dzieci padły ofiarą ognia.

— **STRZAŁY DO KIEROWNIKA OGRZEWAŁNI.** Jarosławia donoszą. Przed południem we wtorek 10 bm. starszy palacz kolejowy Bartłomiej Lisowski, żonaty, ojciec kilkorga dzieci, oddalony ze służby, przybył na stację kolejową i gdy kierownik ogrzewalni, Henryk Roehlich przechodził z magazynu do ogrzewalni, zbliżył się do niego Lisowski i strzelił do niego z rewolweru, a gdy strzał chybił i Roehlich zaczął uciekać, strzelił za nim biegnąc, jeszcze sześć razy, lecz tylko jeden pocisk był celny i trafił Roehlichego od tyłu w głowę. Rannego przewieziono do szpitala i dokonano operacji wyjęcia kuli, która splaszczyła się o kość czaszki i utkwiała pod skórą. Ranny pozostaje w domowym leczeniu i na teraz nie zagraża mu utrata życia. Za powód czynu podał Lisowski, iż go Roehlich sekował i oddał ze służby.

— **Z NOWEGO TARGU** piszą nam:

Wielce interesującym będzie stanowisko żydów galicyjskich w obec zainicjowanego przez polskie społeczeństwo bojkotu pruskich towarów. U nas w Nowym Targu i w okolicy jest ono już jasne i stanowcze. Żydowskie kupcy i agenci handlowi drwią sobie z patriotycznego hasła polskiego. Wszyscy kupują od Prusaków, korespondują po niemiecku, czytają książki i dzienniki niemieckie szerzą gorliwość w rozmowach między sobą niemiecką.

Nowy Targ liczy 8.000 katolików i posiada jeden kościół, 100) zaś żydów posiada 3 bóżnice, kasyno 3 czytelnie i 5 chajderów. Katolicy niestety nie rozpoczęli dotąd żadnej poważniejszej akcji zbiorowej, inteligencja ogranicza się do gry w preferans i domino w czytelnii. Jednym z najpotrzebniejszych zadań społecznych jest tu założenie organizacji katolickich robotników, czem zająć się powinien Zarząd krakowskiego Związku. Ludzie są chętni, brak tylko inicjatywy. Byłoby bardzo pożądanem, by taka organizacja w naszym mieście powstała.

— **ŚLUB BEZ NARZECZONEGO.** Z Bielska donoszą: Widownia nadzwyczaj rzadkiego ślubu był przed kilku dniami tutejszy kościół ewangelicki — ślub bez pana młodego. P. Fryderyk Malcher, inżynier w stolicy Meksyku, miał się ożenić z p. Anną Beckerówną; ponieważ jednak dla bardzo ważnych powodów nie mógł podjąć się dalekiej podróży przez ocean, upamiętnił brata swego, p. Ernesta Malchera, który bawił od pewnego czasu u krewnych, do zastępstwa w uroczystym akcie ślubu. W najbliższych dniach młoda małżonka udaje się w podróż do domu męża swego w Meksyku.

„Nowe drogi“ zawierają jeszcze rozprawki: „Duchowieństwo a kwestja społeczna“, „Pojęcie chrześcijańskie o własności prywatnej“, „Wychodźstwo polskie“, „Katolicka Warszawa“, „Idea narodowa“, „Wyzwolenie Wyspiańskiego“ i „Ambo meliores“. Większa ich część ukazała się już dawniej w pismach periodycznych. Ich podkład ideowy ten sam, co i w omówionych artykułach. Trudno tu omawiać każdą spodziewać się zresztą należy, że całe dzieło dra Caro zdajdzie jak najliczniejszych czytelników. Dość powiedzieć tylko, że w sprawach wychodźstwa, o którym znajduje się w Nowych drogach“ obszerny artykuł, jest dr. Caro najlepszym specjalistą-znawcą, że „Ambo meliores“ traktujące o wywłaszczeniu w Poznaniu są głęboką oceną historjograficzną tego faktu, że wreszcie artykuł o obowiązkach społecznych duchowieństwa (ukazał się przed kilku laty w „Gazecie kościelnej“ powinien stać się „wademecum“ dla naszych kapłanów.

Dobrze się stało, że ukazało się dzieło dra Caro. Dobrze — dla polskich ekonomistów, że choć jedną książką wywiązali (?) się ze swego zadania. Dobrze również dla sprawy reformy społecznej. W Niemczech i Francji wychodzą rocznie dziesiątki podobnych dzieł, a równocześnie rozwija się praca praktyczna. Oby i u nas tak było. Brak inicjatywy z dołu, brak chęci do czytania i do pracy, bezwładność umysłowa ogółu nie powinny wpłynąć na wypełnianie obowiązku przez uczonego.

Książka dra Caro nie pozostanie chyba długo unikatem, znajdują się inne, atoli te zasługę mieć będzie, że była pierwszą. I nie tylko tę jedną. Jej wewnętrzna wartość, szlachetna tendencja i piękny a prosty styl czynią z niej będą zawsze pożyteczną i przyjemną lekturę. Oby jak najpowszechniejszą.

Ze świata.

KTO PIERWSZY WYNALAZŁ BRONĖ PALNĄ BEZ HUKU? „Dziennik Polski“ pisze: W ostatnich dniach pojawiła się w piśmie wiadomość, że inżynier amerykański Maxim, wynalazł broń palną, która przy wystrzale, nie wydaje żadnego huk. Otóż „Dziło“ twierdzi zupełnie serjo, że pan Maxim albo jest plagiatorem, albo spóźnił się, gdyż broń bez huk wywodził już przez 8 laty „ukraińiec“ Hnat Szpytko. Wprawdzie nie robił on dotychczas takiej cicho strzelającej strzelby ni armaty, ale ma jej rysunek, zrobiony wedle własnego jego pomysłu!

Gratulujemy Ukra nie wynalazcy, jesteście bowiem zupełnie pewni, że aż tak dcho trzelać jak rysunek pana Hnata Szpytko, armaty pana Maxima nigdy nie potrafią. Zresztą sądząc, że wynalazek p. Hnata jest dla Ukrainy bezcelowy bowiem pp ukraińcy mają już od dawna swoją wypróbowaną, nie wydającą ni dymu, ni głosu, broń narodową, tj pałki!

DOWCIP OJCA ŚWIĘTEGO. Ojciec święty przed zostaniem Papieżem był, jak wiadomo, pa tryarchą weneckim, a wtedy najpierw, dlatego, że był to człowiek pełen energii, życia, dzielności, a następnie dlatego, także, że zarząd tą dycęzą zmuszał go do kultywowania rozmaitych znajomości, miał stosunki nie tylko wyłącznie z kato likami. Często tedy przyjmował pewnego bankiera protestanckiego z Wenecji. Tymi dniami bankier bawił w Rzymie i chcąc złożyć hołd Ojcu świętemu poprosił o audyencyę. Ojciec święty z całą uprzejmością mu jej udzielił, a rozmowa toczyła się o Wenecji, którą Papież bardzo kocha i której już nigdy nie zobaczy, bo jako więzień polityczny nie może nigdy opuścić Watykanu, oraz o wspólnych znajomych. Wiedząc między innemi zgadzało się o pewnym kupcu weneckim, katoliku, sędziwym już i bardzo przez Ojca świętego poważanym. Papież zaczął się rozpytywać o niego, a bankier odpowiedział, że jest mocno chory. Kiedy już skończyła się audyencya i bankier zaczął się żegnać, Ojciec święty rzecze do niego.

— Prędko wracasz pan do Wenecji

— Jutro, a najdalej pojutrze, Wasza Świąto bliwość, odrzeczcie bankier.

— To zrobię mi tę przyjemność i zawieźć moje błogosławieństwo temu pocziwemu przyjacielowi memu.

Bankier, protestant, zdumiał się i wyrażając całą swoją postać i twarzą swoje zdumienie rzecze:

— Jakto? mnie Wasza Świąto bliwość po wierza ten obowiązek?

A Ojciec święty z wesołym uśmiechem odpowiedział mu:

— Co, boisz się może zawieźć błogosławieństwo papieskie? Ależ nie bój się, mój kochany! Wprawdzie opakowanie może niezupełnie odpowiednie, ale towar w dobrym gatunku.

ARMIE EUROPEJSKIE. Wedle urzędowych obliczeń angielskich armie lądowe państw europejskich w roku 1906 przedstawiały się cyfrowo tak następuje: Anglja 993.427 ludzi, Francja 3.630.363, Austro Węgry 2.209.683, Rosja 3.249.000, Niemcy 4.010.000. W roku 1906 najmniejszą armię czynną posiadała Rosja, miano wie 1.225.000 głów.

FRANCUZI NA WYMARCIU. Od pewnego czasu głośnem stało się w świecie, że liczba urodzin we Francji zmniejsza się stale z każdym rokiem. Powstała cała literatura omawiająca ten tak żywotny dla Francji temat, zaś francuski parlament, stworzył cały szereg ustaw, mających na celu zapobieżenie depopulacji kraju. Wszystkie te usiłowania jednak, żadnego, nie odniosły skutku i w roku 1907, jak to dr. Bertillon cyfrowo stwierdza, liczba zgonów we Francji, przekroczyła już liczbę urodzin, czyli, że Francuzi już wstąpili na drogę do zupełnego wymar

cia. Zdaniem dra Bertillona, Francuzi przestali rodzić się w normalnej liczbie już przed wielu laty i tylko olbrzymie, coraz liczniejsze osiada nie cudzoziemców na francuskiej ziemi, cyfrę urodzin podnosi. Dżś cyfra urodzin w rodzinach francuskich spadła do tego stopnia, że nawet przyrost dzieci u osiadłych we Francji obcych, ubytku tego wypełnić nie może. W każdym razie rasa francuska skazana jest na zagładę, w miarę bowiem jej wymierania, miejsce dzisiejszych Francuzów zajmują sfrancuziali Niemcy, Anglo sasi, Włosi i Skandynawczycy, z których za lat 100 utworzy się w granicach Francji nowy francuski naród, nie posiadający ani kropli krwi francuskiej w swych żyłach.

CZUŁOŚĆ AMERYKANÓW. Z Nowego Jorku donoszą. Paderewski dawał koncert w San Francisco, który się tak podobał publiczności że panie i panny w zachwycie rzuciły się na artystę, aby mu powinszować i uścisnąć rękę. W ciżbie Paderewskiemu temu zabrakło i był bliski zemdlenia. Z największą trudnością udało się go uwolnić. Odwieziono go do hotelu, gdzie dostał ataku nerwowego. Artysta będzie musiał odpocząć kilka dni.

O kanał Dunaj-Odra.

WIEN. Na zgromadzeniu w sprawie kanału Dunaj-Odra-Wisła zabrał między innymi także głos prezydent izby handlowej krakowskiej Dattner. Wskazał on na znaczenie gospodarcze położenia Krakowa, który jest z jednej strony w tym węzłem w obrocie między Rosją, Austrią a Prusami, z drugiej zaś strony centrum galicyjskiego kopalnictwa żelaza i innego galicyjskiego przemysłu brycznego. Stały wzrost produkcji węgla w Galicji nie ulega kwestji, ponieważ od r. 1903 wzrosła o przeszło 50 proc. a w najbliższych latach, o ile liczne nowe, obecnie zakładane kopalnie będą w pełnym biegu, powiększy się w dwójnasób obecna produkcja i osiągnie ćwierć miliona wagonów rocznie. Innym przemysłem przyszłości krakowskiego zagłębia jest przemysł cynkowy. Zarówno produkcja rudy cynkowej jakoteż produkcja hutnicza cynku wzrosła i doznałaby wielkiej pomocy przez tańszy fracht osiągnięty drogą wodną. To samo powieść należałoby o przemysle chemicznym, papierowym, młynarskim i innych mineralach tak licznych w zagłębiu krakowskim jak glina i gips, szuter, wapno i portir, których dobowanie i przerabianie ze względu na rozmiar i wagę produktów końcowych mogłoby się rozwinąć nadzwyczajnie na podstawie tańszego frachtu wodnego. Handel Kraków-Wiedeń otworzyłby przedewszystkiem możliwość, by galicyjski przemysł drzewny mógł w Wiedniu podjąć konkurencję z Węgrami i także zostałaby podniesioną zdolność konkurencyjna w Niemczech.

Członek Wydziału krajowego radca dworu dr. Pilat oświadcza: Prosiłem o głos, by złożyć krótkie oświadczenie imieniem galicyjskiego Wydziału krajowego, który mam zaszczyt zastępować. Galicyjski Wydział krajowy zadośćuczynił zaproszeniu izby handlowej i przemysłowej z radością i nie wahał się wziąć udziału w dzisiejszej konferencji. Wydział krajowy przyłącza się do dzisiejszej manifestacji nie tylko ze względu na specjalne referaty dotyczące kraju naszego, które miałyśmy sposobność usłyszeć, a które oświeciły ważność kanału, ale także ze względu na znaczenie tej drogi wodnej dla ogółu stosunków Galicji a specjalnie dla całości krajów austriackich wogóle. Wydział krajowy w tym względzie powołuje się na kilkakrotne uchwały galicyjskiego sejmiku, który urgował kilkakrotnie wykonanie kanału i w tym względzie jest zgodnym z zastępstwem krajów w radzie państwa, która istotnie przyczyniła się do przyjęcia do skutku ustawy z r. 1901.

Posel radca górniczy Zaraniski, były długoletni kierownik krakowskiego urzędu górniczego zdał referat o znaczeniu kanału dla górnictwa i przemysłu krakowskiego zagłębia jako też dla galicyjskiego przemysłu naftowego.

Mowca wskazał przedewszystkiem na znaczenie gospodarcze położenia Krakowa, który z jednej strony jest węzłem handlowym między Rosją, Austrią i Prusami, z drugiej zaś strony centrum górnictwa galicyjskiego węglowego i innego, jakoteż galicyjskiego przemysłu fabrycznego. Mnogość pomysłowych, naturalnych warunków zapewnia tym przemysłom trwałą rozwój, który obecnie jasno się uwidacznia w rocznym przyroście wielkich nowych przedsięwzięć. Dlatego mowca oświadcza się za bezpośredniem podjęciem budowy kanału Dunaj—Odra—Wisła, a także za zrealizowaniem sieci kanałowej tj. także za połączeniem Wisły z Dnieprem.

Przyjęta na wczorajszym zebraniu rezolucja brzmi:

Zebrani w gmachu dolno-austriackiej Izby handlowo-przemysłowej, w dniu 11 marca 1908, zastępcy krajow. miast i ekonomicznych korporacyj dają jednomyślnie wyraz swemu przekonaniu, że wybudowany celowo i z uwzględnieniem gospodarczych potrzeb kanał Dunaj—Odra—Wisła przyniesie obszarom i krajom przez które przechodzi, a temsamem i całemu państwu niedające się dotąd należycie ocenić korzyści, które przedewszystkiem wyjdą na dobro wszystkich gałęzi gospodarczego życia, rolnictwa, przemysłu, handlu i rolnictwa; ze względu na wielkie z kanałem nierozdzielnie połączone gospodarcze interesy, zostaje wyrażona pewna nadzieja, że budowa tego kanału bezwzględnie będzie podjęta i z całym pośpiechem przeprowadzona. Zgromadzenie oświadcza się równocześnie za wybudowaniem nie przewidzianych w ustawie, ale koniecznych kanałów przekopowych. Zwolane cztery korporacje są prozono o podanie w stosowny sposób kompetentnym kołom wyniku tych obrad.

Telegramy.

REFORMY W MACEDONII.

WIEN. Polit Korresp. donosi z Londynu, że rząd angielski przedłożył mecarstwu propozycję Greya, aby ustanowić dla Macedonii jenerał gubernatora chrześcijanina lub muzułmanina na określony przeciąg czasu.

SEJM TRYESTENSKI.

WIEN. Dzisiejsza „Wiener Ztg.“ ogłasza patent cesarski, zwłkający Sejm tryestyński na dn. 16 marca. Jak wiadomo, Sejm ten w r. z. uchwalił nową ordynacyę wyborczą dla Tryestu, która jednakże nie uzyskała sankcyi. Obecnie rząd wypracował projekt nowej ustawy wyborczej, którym to projektem Sejm na tej sesji się zajmie.

SKAZANIE DZIENNIKARZA.

BUDAPESZT. (Tel. b. R.) Sąd przysięgłych skazał dziennikarza Jana Bagyułę za trzy artykuły w „Slovenskim Tideniku“, podburzające przeciw narodowi węgierskiemu na rok więzienia stała i 1.200 K. grzywny.

Z SEJMU PRUSKIEGO.

BERLIN. Sejm pruski obradował wczoraj w dalszym ciągu nad interpelacją w sprawie plac urzędników. Minister Bettmann-Hohlweg oświadczył, że rząd trwa przy swej obietnicy podwyższenia plac w r. 1908. Z powodu finansowego położenia państwa, wniesienie przed-

MIODOSYTNIĄ Kazimierza Robackiego

założona w 1841 r.
Kraków, ul. Sławkowska 26 poleca

MIÓD STOŁOWY LEKKI, . BUTELKA 50 CT.

MIÓD STOŁOWY MOCNY, BUTELKA 60 CT.

MIÓD WYTRAWNY . . . BUTELKA 70 CT.

MIÓD KURACYJNY . . . BUTELKA 80 CT.

MIÓD ESSENCYA . . . BUTELKA 1 ZŁR.

MIÓD KOPOWIC, BUTELKA 1 ZŁR. 20 CT.

MIÓD KASZTELAŃSKI BUT. 1 ZŁR. 50 CT

MIÓD BERNARDYŃSKI — BUTELKA 2 ZŁR.

MALINIAKI — WISNIAKI — I DERENIAKI

Jozenia musiało zostać odroczone do jesieni będzie jednak miało moc obowiązującą wstecz, od 1 kwietnia.

Minister skarbu Rheinbaben sprostował w mowie doniesienie dzienników, jakoby był oświadczył, że w czerwcu nastąpią wybory sejmowe. Termin ten oznaczył on jedynie jako ten którego życzą sobie frakcje. Ministerstwo kwestją tą jeszcze się nie zajmowało.

Sejm załatwił następnie resztę rozdziału „administracja pośrednich podatków,” poczem obrady swe odroczył do dzisiaj.

Z DUMY ROSYJSKIEJ.

PETERSBURG. Duma obradowała wczoraj nad przedłożeniem, wniesionem przez ministerstwo spraw zagranicznych o przekształcenie rosyjskiego poselstwa w Tokio na ambasadę. Przywódca pałdźnikowców Guczkow, omawiając w dłuższej mowie przedłożenie, wskazał wśród okłasków Izby na to, że wprawdzie podnoszą się głosy rewantu, że jednakże pałdźnikowcy stoją na pokojowym stanowisku w przekonaniu, że jednolity naród rosyjski będzie w możności i nadal strzedz granic państwa na Wschodzie. Zastępcy ludowi zawsze w tym względzie okazywali się przychylnymi dla rządu.

PETERSBURG. (Pet. Aj. tel.) Duma, po przemówieniach przywódcy pałdźnikowców Guczkowa, ministra Izwońskiego i przywódcy kadetów Miukowa, który pochwalił przedłożenie i politykę pokojową ministerstwa spraw zagranicznych, przyjęła, z wyjątkiem socjalnych demokratów, jednomyślnie przedłożenie w sprawie przemiany poselstwa w Tokio w ambasadę.

Z PARLAMENTU WŁOSKIEGO.

RZYM Minister spraw zagranicznych Titto odpowiadając w Izbie deputowanych na interpelację w sprawie polityki bałkańskiej przypominał, że zjazdy w Desio i na Semmeringu dotyczyły omówienia kwestyi bałkańskiej, miały one charakter polityczny i osiągnięto w tej mierze zupełne porozumienie. Szczegóły ekonomiczne i komercyjne nie były wówczas poruszane, gdyż uznano zasadę, że każde państwo niezależnie od drugiego może rozwijać swą inicjatywę, lecz oba państwa będą się starały wzajemnie sobie nie przeszkadzać. Nie było więc wówczas mowy o projekcie kolei bałkańskiej. Minister podkreślił dalej, że współdziałanie Europy na Bałkanie przestałoby istnieć, gdyby poszczególne mocarstwa osiągały koncesje na polu gospodarstwa jako kompensatę za łagodniejsze, mniej stanowcze występowanie w akcji reform. Tak nie jest, a gdyby tak było, to wówczas usprawiedliwioną byłaby obawa sir Greya, który powie, że rozpędzenie się europejskiego koncertu mogłoby doprowadzić do wojny. Minister omawiał następnie kwestję reform i podkreślił, że chociaż wyniki nie są takie, jakichby wszyscy pragnęli, przecież są cenne i dzieło pacyfikacji przez reformę pozostanie i nadal dążeniem i obowiązkiem Europy.

Mowę ministra przyjęto okłaskami.

RZYM. W Izbie wyższej, po przemówieniach kilku mówców, dep. Barzilai cofnął swój wniosek poczem podjęcie zamknięto.

PREZYDENT FALLIERES W LONDYNIE.

LONDYN. Jak „Daily Telegraph” się dowia duje, otwarcie wystawy francusko angielskiej w Londynie na które przybędzie prezydent Fallieres nastąpi z końcem pierwszego lub z początkiem drugiego tygodnia miesiąca maja przez króla. Wizyta prezydenta Fallieresa będzie oficjalną i potrwa kilka dni. Miasto Londyn wyda na jego cześć bankiet w Guðeball, gdzie prezydentowi będzie wręczonym adres powitalny.

KATASTROFA przy WYSCIGACH AUTOMOBILOWYCH.

LONDYN. Z Kairu donoszą następujące szczegóły o wyścigu samochodów, który pociągnął za sobą kilkanaście ofiar. Wyścig odbywał się w oazie Heliopolis w obecności khedwy i bawiącej obecnie w Egipcie pary księżnej of Connaught. Jeden ze ścigających się, chcąc wyminąć policjanta, skierował samochód tak nieszczęśliwie, iż ten wyskoczył z wyznaczonego toru i najechał całym pędem na grupę policji i widzów. Według jednej wersji na miejscu zginęło czterech policjantów, sześciu widzów zaś odniosło ciężkie rany; inna wersja podaje ilość zabitych i rannych na 13 osób. Knedyw i księżstwo Connaught opuścili zaraz plac wyścigów; zabawę przerwano.

Z MAROKO.

PARYŻ. Z Tangeru donoszą: Według depeszy admirała Philiberta z Casablanca, Francuz Paret i Włoch Bianchi, którzy mimo zakazu władz wojskowych udali się na terytorium szepu Mdakra, zostali pojmani przez rozbójników marokańskich.

PARYŻ. Podróż prezydenta Fallieresa do Anglii, która zamierzona była od dłuższego czasu, nastąpi w drugiej połowie maja. Prezydentowi będzie towarzyszył minister spraw zagr. Pichon.

Z RUMUNJI.

BUKARESZA. W Izbie deputow. wniesiono interpelację do prezydenta-ministrów wskazującą na konieczność zapewnienia eksportu bydła do Austro-Węgier.

Prezes min. Sturdza odpowiadając na to, uznał za błędne przypisywane niedzi włościankiej zakazowi eksportu bydła do Austro-Węgier. Winą niedzi włościan jest wysysk dzierzawców wielkiej własności, fakt, który jest wszystkim stronnictwom znany.

ROZRUCHY WŁOŚCIANSKIE W RUMUNJI.

BUKARESZA. W okręgu Draganesti, rewolta chłopska przybrała poważne rozmiary. Musiano tam wysłać pułk huzaarów. To samo donoszą z kilku innych okręgów. W jednej wsi chłopcy wywieźli z łózka zarządcę dóbr, a jego żonę pobili i rzucili do rowu, poczem rozpoczęli rabunek dworu. Dopiero żandarmerja zdołała położyć temu koniec.

BUKARESZA. We wsi Firli chłopcy zajęli wszystkie grunta dworskie i rozpoczęli już na nich orkę. — Pułk piechoty który nadszedł, przyjęto gładem kamieni. Wojsko dało ognia, 2 osoby zabite, wiele rannych.

STAN RZECZY W RUMUNII.

BUKARESZA. Ajencja rumuńska donosi, że w całym kraju panuje spokój. Minister spraw wewn. na zapytanie senatora Olanescu oświadczył, że rząd chwycił się zarządzeń celem zapobieżenia tylko agitacji wśród włościan.

KRÓL ALFONS W BARCELONIE.

BARCELONA. Król Alfons w towarzystwie prezydenta ministrów i ministra marynarki udał się o godz. 12 min. 20 w południe na zwiedzenie eskadry austro-węgierskiej, co trwało przeszło godzinę, poczem na okręcie admirałskim odbyło się śniadanie na 24 nakryć.

BARCELONA. O godz. 5 min. 40 odjechał król Alfons, owacyjnie żegnany przez ludność, osobnym pociągiem wraz z prezydentem ministrów i ministr. marynarki, oraz austro-węgierskim ambasadorem Welsersheimbem, admirałem Fiedlerem i deputacją oficerów austro-węgierskiej eskadry, do Madrytu.

WYPADEK CZY ZAMACH?

BARCELONA. Obiega pogłoska, że wczoraj o godzinie 3 nad ranem nastąpiła eksplozja w pobliżu portu, która atoli wyrządziła tylko nie znaczną szkodę materyjalną.

AMERYKA I JAPONIA

LONDYN. Jak jedno z pism donosi nowy japoński ambasador w Waszyngtonie Takahira, wygłosił na bankiecie japońskiej kolonii w Nowym Jorku mowę, w której rzekł, że przyjaźń między Ameryką a Japonią jest tak serdeczną, że można ją uważać za przymierze niepisane. Prawdopodobnie, wszystkie kwestje wyłaniające się między obu krajami, o ile mają jakiegokolwiek znaczenie, będą niebawem załatwione.

NADESŁANE.

RODZICOW ZADZIWIĄ

zwykle, gdy pierwszy raz podają emulsyję SCOTTA dotkniętym angielską chorobą.

Emulsja SCOTTA

czyli daleci zadziwiająco szybko zdrowomi i silnemi, **wzmocnia kości** i przyczynia się do ogólnego ich rozwoju. Tak wymieniony skutek osiągnąć można jednak tylko przez użycie doskonałego środka. „SCOTT” zawiera składniki wyłącznie tylko najlepszej jakości a właściwa Scottowi metoda wytwarzania, powiększa skuteczność jego działania i sprawia, że emulsja SCOTTA jest lekko strawną tak dla osób starszych jak i małych dzieci, których wychowanie nawet jest wątpliwem.

Prawdziw, tylko z tym znakiem rybaka, gwarańującym wytwór Scotta.

Cena oryg. flaszki 2 kor. 50 h.
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Lecznica chirurgiczna,

Instytut Roentgenowski (przenośny aparat).

Gimnastyka szwedzka lecznicza oraz masaż.

Oddzielne ambulatoryum dla mniej zamożnych osób.

D^{ra} Artura Frommera

prezencje:

Kraków, ul. J. Tomasza 18, Telefon 81. Róg ul. Floryańskiej.
godziny przyjęć: 9—11 przedp. i od 3—4 popołudniu.

aby podrobić

Go Giesshüblera, uniknąć, uprasza się P. T. konsumentów, Mattoniego, każąc sobie otworzyć przynajmniej jedną oryginalną flaszkę wody Giesshüblera, aby na własne oczy zobaczyć wypalony znak na korku.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu” w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.

MAGAZYN MEBLI

Szczepana Łojka

w Krakowie, ulica, Szpitalna 1. 34, naprzeciw teatru telefon Nr. 738.

poleca

wielkim wyborze kom. pletne urządzenie pokoi sypialnych, jadalnych, salonów, i t. p. Sofy wszelkiego rodzaju materace, poduszki, kołdry, dywany, chodniki, portyery, firanki, kapy na łóżka, serwety na stoły i t. p.

k. austriackie koleje państwowe.

Wyciąg**z rozkładu jazdy, ważnego od 1 października 1907.****Odjazd z Krakowa, z Podgórze i z Podgórze przystanku:**

12.10 w nocy, osobowy, Nr. 11, z Krakowa, do Podwoleńskich. Połączenia: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Dębicy do Tarnobrzegu i Nadbrzezia, oraz przez Rozwadow w kierunku ku Przeworsku, w Jarosławiu do Sokala, w Przemyśle do Chyrowa i Stryja.

3.03 w nocy, pociąg, Nr. 7 z Krakowa do Lwowa; połączenia: w Dębicy do Tarnobrzegu, Nadbrzezia; w Jarosławiu do Sokala; w Przemyśle do Chyrowa i Stryja.

4.30 rano, osobowy, Nr. 31 z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

4.44 rano, osobowy, Nr. 1032, z Podgórze-Plaszowa, do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza i Chyrowa.

8.00 rano, osobowy, Nr. 15, z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

8.09 rano, osobowy, Nr. 15, z Podgórze-Plaszowa do Lwowa i Podwoleńskich; połączenia: w Dębicy do Tarnobrzegu, Nadbrzezia i przez Rozwadow w kierunku Przeworska; w Przeworsku do Tarnobrzegu.

8.30 rano, mieszany, Nr. 411, z Krakowa do Wieliczki.

8.46 rano, mieszany, Nr. 411, z Podgórze-Plaszowa do Wieliczki.

8.40 rano, osobowy, Nr. 6211, z Krakowa do Kołomyż i Mogiły.

9.02 przed poł., osobowy, Nr. 41, z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

9.17 przed poł., osobowy, Nr. 1012, z Podgórze-Plaszowa, do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

9.24 przed poł., osobowy, Nr. 1012, z Podgórze-Plaszowa na linię transwersalną przez Podgórze-Plaszów, Skawinę, Suchą. Połączenia: w Kalwarii do Wadowic i Bielska; w Suchy do Żywca i do Zwardonia; w Chabówce do Zakopanego; w Nowym Sączu do Orlowa, Koszyc i Budapesztu. Od 1 maja do 14 czerwca i od 16 września do 30 kwietnia z Krakowa do Zakopanego wózek wprost przechodzący I i II klasy.

11.00 przed poł., osobowy, Nr. 13, z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

11.12 przed poł., osobowy, Nr. 13 z Podgórze-Plaszowa, do Podwoleńskich i Ickan. Połączenia: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

1.15 po poł., osobowy, Nr. 33, z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

1.30 po poł., osobowy, Nr. 1034, z Podgórze-Plaszowa, do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

1.38 po poł., osobowy, Nr. 1034, z Podgórze-Plaszowa do Suchy i Oświęcimy przez Podgórze-Plaszów-Skawinę; połączenia: w Kalwarii do Wadowic i Bielska, w Oświęcimiu do Wiednia i Wrocławia.

1.30 po poł., mieszany, Nr. 461, z Krakowa, do Wieliczki.

1.44 po poł., mieszany, Nr. 461, z Podgórze-Plaszowa do Wieliczki.

1.45 po poł., osobowy, Nr. 6213, z Krakowa do Kołomyż i Mogiły.

2.40 po poł., pociąg, Nr. 5, z Krakowa do Lwowa. Połączenia: w Tarnowie do Stróż, stąd do Jasła i do Nowego Sącza, a od 15 czerwca do 15 września włącznie także do Orlowa; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

8.00 po poł., osobowy, Nr. 25, z Krakowa, do Słotwiny.

8.10 po poł., osobowy, Nr. 25, z Podgórze-Plaszowa do Słotwiny.

6.10 wieczorem, osobowy, Nr. 27, z Krakowa, do Tarnowa; połączenia: w Tarnowie do Stróż, Nowego Sącza i Jasła.

7.40 wieczorem, mieszany, Nr. 463, z Krakowa, do Wieliczki.

7.51 wieczorem, mieszany, Nr. 463, z Podgórze-Plaszowa, do Wieliczki.

7.50 wieczorem, osobowy, Nr. 6213, z Krakowa do Kołomyż.

8.00 wieczorem, osobowy, Nr. 45, z Krakowa, do Tarnowa; połączenia: w Tarnowie do Stróż, Nowego Sącza i Jasła.

8.15 wiecz., osobowy, Nr. 1016, z Podgórze-Plaszowa, do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

8.20 wiecz., osobowy, Nr. 1016, z Podgórze-Plaszowa na linię transwersalną przez Podgórze-Plaszów, Skawinę, Suchą; połączenia: w Skawinie do Oświęcimy a następnie do Wiednia; w Kalwarii do Wadowic; w Suchy do Żywca; w Nowym Sączu do Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Zagórzanach do Gorlic.

8.30 wieczorem, pociąg, Nr. 1, z Krakowa do Ickan, Bukaresztu, Konstancji, a stąd we czwartki i niedziele okrętem do Konstancji.

8.50 wieczorem, osobowy, Nr. 17, z Krakowa, do Podwoleńskich i Ickan. Połączenia: w Bieszczadach do Wiednia.

10.30 wieczorem, osobowy, Nr. 19, z Krakowa, do Lwowa. Połączenia: w Bieszczadach do Wiednia.

10.33 wieczorem, osobowy, Nr. 19, z Podgórze-Plaszowa, do Lwowa. Połączenia: w Bieszczadach do Wiednia.

11.39 w nocy, osobowy, Nr. 47, z Krakowa, do Podgórze-Plaszowa.

12.04 w nocy, osobowy, Nr. 1022, z Podgórze-Plaszowa, do Stróż, stąd do Jasła, Nowego Sącza, Orlowa, Koszyc i Budapesztu; w Rzeszowie do Jasła, a stąd do Nowego Zagórza, Chyrowa i Stryja.

12.09 w nocy, osobowy, Nr. 1022, z Podgórze-Plaszowa do Nowego Sącza przez Podgórze-Plaszów-Skawinę, Suchą. Połączenia: w Skawinie do Oświęcimy; w Suchy do Żywca i Zwardonia; w Chabówce do Zakopanego; w Nowym Sączu do Orlowa, Koszyc i Budapesztu. — Z Krakowa do Zakopanego kursują wózy wprost przechodzące.

Przyjazd do Krakowa do Podgórze i do Podgórze przystanku:

1.00 w nocy, pociąg, Nr. 8, do Krakowa ze Lwowa, tamże połączenie od Stanisławowa i Stryja.

3.36 rano, osobowy, Nr. 12, do Podgórze-Plaszowa.

3.45 rano, osobowy, Nr. 12, do Krakowa z Podwoleńskich i Ickan; połączenia: w Rzeszowie od Jasła; w Tarnowie od Jasła, Orlowa, Koszyc i Budapesztu.

5.01 rano, osobowy, Nr. 20, do Podgórze-Plaszowa.

5.15 rano, osobowy, Nr. 20, do Krakowa ze Lwowa. Połączenia: w Przemyśle od Sambora i Nowego Zagórza.

5.45 rano, osobowy, Nr. 1017, do Podgórze przystanku.

5.52 rano, osobowy, Nr. 48, do Podgórze-Plaszowa.

6.07 rano, osobowy, Nr. 48, do Krakowa z linii transwersalnej, przez Suchą, Skawinę, Podgórze-Plaszów.

6.41 rano, pociąg, Nr. 2, do Podgórze-Plaszowa.

6.50 rano, pociąg, Nr. 2, do Krakowa z Ickan. Połączenia w środy i niedziele przez Konstancję z Konstantynopola (okrętem do Konstancji) codziennie do Bukaresztu.

7.19 rano, osobowy, Nr. 412, do Podgórze-Plaszowa.

7.30 rano, osobowy, Nr. 412, do Krakowa z Wieliczki.

7.40 rano, osobowy, Nr. 6212, do Krakowa z Kołomyż i Mogiły.

7.45 rano, osobowy, Nr. 1033, do Podgórze przystanku.

7.53 rano, osobowy, Nr. 1033, do Podgórze-Plaszowa.

8.10 rano, osobowy, Nr. 32, do Krakowa z Oświęcimy Żywca i Suchy. Połączenia w Spytkowicach od Suchy Wadowic; w Kalwarii od Wadowic.

8.32 rano, osobowy, Nr. 18, do Podgórze-Plaszowa.

8.45 rano, osobowy, Nr. 18, do Krakowa, z Podwoleńskich i Ickan. Połączenia: w Tarnowie od Nowego Sącza, Stróż i Jasła.

10.28 rano, mieszany, Nr. 1061, do Podgórze przystanku.

10.35 rano, mieszany, Nr. 1061, do Podgórze-Plaszowa z Oświęcimy. Połączenia: w Oświęcimiu od Wiednia i Wrocławia; w Podgórzu-Plaszowie do Krakowa.

11.22 przed poł., mieszany, Nr. 462, do Podgórze-Plaszowa.

11.35 przed poł., mieszany, Nr. 462, do Krakowa z Wieliczki; połączenie w Podgórzu-Plaszowie od Oświęcimy i Skawiny.

1.10 popołudniu, osobowy, Nr. 6214, do Krakowa z Kołomyż i Mogiły.

1.14 popołudniu, osobowy, Nr. 14, do Podgórze-Plaszowa.

1.25 popołudniu, osobowy, Nr. 14, do Krakowa ze Lwowa. Połączenia: w Rzeszowie od Jasła; w Dębicy od Przeworska przez Rozwadow i od Nadbrzezia; w Tarnowie od Orlowa, Nowego Sącza i Jasła.

2.24 popołudniu, pociąg, Nr. 6, do Krakowa ze Lwowa.

4.17 popołudniu, osobowy, Nr. 1011, do Podgórze przystanku.

4.25 popołudniu, osobowy, Nr. 1011, do Podgórze-Plaszowa.

4.40 popołudniu, osobowy, Nr. 42, do Krakowa z linii transwersalnej przez Suchą, Skawinę, Podgórze-Plaszów. Połączenia: w Zagórzanach z Gorlic; w Jasle od Rzeszowa; w Chabówce od Zakopanego; w Suchy od Zwardonia; w Kalwarii od Bielska i Wadowic. Z Zakopanego do Krakowa wprost przechodzący wózek I i II klasy.

6.10 wieczorem, osobowy, Nr. 16, do Podgórze-Plaszowa.

6.20 wieczorem, osobowy, Nr. 16, do Krakowa z Podwoleńskich i Ickan. Połączenia: w Przeworsku od Tarnobrzegu; w Tarnowie od Nowego Sącza. Stróż, Nowego Zagórza i Jasła przez Stróż, a od 15 czerwca do 15 września od Budapesztu i Koszyc; w Bieszczadach z Wieliczki.

6.35 wiecz., osobowy, Nr. 464, do Podgórze-Plaszowa.

6.50 wieczorem, osobowy, Nr. 464, do Krakowa z Wieliczki.

7.10 wieczorem, osobowy, Nr. 6216, do Krakowa z Kołomyż.

8.55 wieczorem, osobowy, Nr. 1035, do Podgórze przystanku.

9.00 wieczorem, osobowy, Nr. 1035, do Podgórze-Plaszowa.

9.12 wieczorem, osobowy, Nr. 34, do Krakowa z Oświęcimy. Połączenia: w Oświęcimiu od Wiednia i Wrocławia; w Spytkowicach od Sierż Wodnej i Alwerni.

9.29 wiecz., pociąg, Nr. 4, do Podgórze-Plaszowa.

9.36 wieczorem, pociąg, Nr. 4, do Krakowa z Podwoleńskich i Ickan. Połączenia: w Przeworsku od Tarnobrzegu; w Rzeszowie od Jasła; w Dębicy od Przeworska przez Rozwadow, od Nadbrzezia i Tarnobrzegu; w Tarnowie od Budapesztu, Koszyc, Nowego Sącza, Stróż, Nowego Zagórza, oraz Jasła przez Stróż.

10.30 wieczorem, osobowy, Nr. 24, do Podgórze-Plaszowa.

10.40 wieczorem, osobowy, Nr. 24, do Krakowa z Rzeszowa. Połączenia: w Rzeszowie od Jasła; w Dębicy od Rozwadowa, Nadbrzezia i Tarnobrzegu; w Tarnowie od Budapesztu, Koszyc, Orlowa; w Nowym Sączu, Stróż, Nowego Zagórza i Jasła przez Stróż; w Bieszczadach z Wieliczki.

10.41 wieczorem, osobowy, Nr. 1021, do Podgórze przystanku.

10.47 wiecz., osobowy, Nr. 1021, do Podgórze-Plaszowa.

11.09 w nocy, osobowy, Nr. 46, do Krakowa z Nowego Sącza przez Suchą, Skawinę, Podgórze-Plaszów. Połączenia: w Nowym Sączu od Budapesztu, Koszyc, Orlowa; w Chabówce od Zakopanego; w Kalwarii od Bielska i Wadowic. Z Zakopanego do Krakowa wprost przechodzący wózek I i II klasy.

Baczność!

BYT zapewniony ma każdy **koron 18 do 25** tygodniowo bez względu na płeć, wiek lub oddalenie. — Bliższych informacji udziela: „BYT”. Przedsiębiorstwo fabryczne wyrobów trykotowych 477. we Lwowie, ul. Kollataja 2.

Sardynki francuskie, homary,**Kawior,****Sandacze i Łososie rzeczne**

poleca

HALA RYBNA

STANISŁAWA MARKIEWICZA

Kraków, Mały Rynek.

Jeżeli kto kaszle w sposób rozpaczny niech tylko zażyje Pastylek Geraudel'a.

Dostę jest raz spróbować żeby się przekonać o skuteczności

PASTYLEK GERAUDEL'A

Nieomyślnych w leczeniu Nieżytu, Kaszlu nerwowego. Zapalenia opłucnego, Chrypki, Zakatarzenia, Irytacji piersiowej, Astmy, etc.

Niezbędnych dla osób które zbyt często głos utrudzają.

Bardzo użyteczne dla Palących.

Pudełko zawierające 72 Pastylek i sposób zażywania takowych: we Lwowie, w aptekach PP. Mikolascha, Wewiórskiego, Krzyżanowskiego, Ruckera, Ehrbara; w Krakowie, w aptek. PP. Wisniewskiego, Redyka i Trauczyńskiego; w Poznaniu, u P. Głabisza i w Czerwonej aptece, etc.

WAŻNE DLA EMIGRANTÓW

Wyszły z druku i są do nabycia w Administracji „Głosu Narodu”, u Gebethnera i Sp. oraz we wszystkich księgarniach dzieła wydane pod redakcją F. B. Zdanowskiego:

„Przewodnik dla wyjeżdżających do Brazylii.”

Wobec stałej emigracji Polaków do Brazylii, dziełko to liczące 128 stron ścisłego druku, ułożone na podstawie osobistego zbadania stosunków na miejscu, oraz danych statystycznych i źródeł urzędowych, zawiera praktyczne wskazówki dla emigrantów. — Cena 2 kor.

O wartości dzieła daje najlepsze pojęcie treść:

Geografia i statystyka. — Wskazówki dla emigrantów. — Emigracja i kolonizacja. — Obyczaje i prawa. — Opis stanów i ich stolic. — Stan rzemiosł. — Zawody wyzwolone, nauka i sztuka. — Handel polski i przetwory produktów na miejscu. — Rodziny użytkowe. — Przewodnik po stolicy Brazylii. — Regulaminy kolonizacyjne. — Zakęcenie.

„Słownik portugalsko-polski.”

poprzedzony krótką gramatyką. Cena 7 kor.

Największą trudność dla wychodzącego naszego za oceanem stanowi nieznajomość języka miejscowego. Słownik ten, jedyny w naszej literaturze, zawierający 22.000 najniezbędniejszych wyrazów, może oddać rodom naszym w Brazylii znakomite usługi.

WAŻNE DLA EMIGRANTÓW**KASZLACYM dzieciom i dorosłym**

przepisują lekarze z najlepszym skutkiem

THYMOMEL SCILLAE

jako środek rozpuszczający, usuwający śluz i usmierzający kurczowy kaszel, uspokajający i znoszący zaburzenia oddychowe. Setki lekarzy wyraziło już swoją opinię o zdumiewająco wysokim działaniu Thymomeli Scillae przy kłusku i innych rodzajach kaszlu.

Proszę zapytać się swego lekarza.

1 fiaska K. 2.20. Poczta opłatnie po nadesłaniu K. 2.90.

3 fiaski po nadesłaniu K. 7. — 10 fiasek po nadesłaniu K. 20. —

Wyrób i skład główny

B. FRAGNER'S APOTHEKE

k. k. Hofdisterant

Prag-III., Nr. 203.

Do nabycia w lepszych aptekach. Uwaga na nazwę preparatu, fabrykanta i markę ochronną.

